

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 03 listopada 2010 r.

Pan

**Wiesław Pszczółkowski
Burmistrz Łomianek**

LWA-4114-02-12/2010
I/10/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli*¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miejskim w Łomiankach (zwanym dalej Urzędem) w zakresie prawidłowości realizacji i finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (GFOŚiGW), w latach 2007 – 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 30 września 2010 r. Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie realizację i finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2007–2010 pomimo stwierdzonych uchybień dotyczących ewidencji księgowej i windykacji należności GFOŚiGW.

NIK zwraca uwagę na niski stopień wykorzystania środków przeznaczonych na finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska.

1. W latach 2007-2009, łączne przychody GFOŚiGW wyniosły 1 427,8 tys. zł. Stałym źródłem przychodów GFOŚiGW były przekazywane przez Urząd Marszałkowski

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Województwa Mazowieckiego odpisy z opłat wnoszonych przez podmioty działające na terenie gminy z tytułu korzystania ze środowiska.

Wpływy z Urzędu Marszałkowskiego wynosiły łącznie 153,1 tys. zł, co stanowiło 10,7% łącznych przychodów GFOŚiGW w kontrolowanym okresie. Realizacja przychodów z tego tytułu, w stosunku do corocznie planowanej kwoty przychodu w wysokości 35 tys. zł, wynosiła odpowiednio: w 2007 r. - 122 % planu, w 2008 r. - 123 %, w 2009 r. - 87%.

W okresie objętym kontrolą NIK, za wyjątkiem roku 2008, GFOŚiGW zasilany był wpływami z opłat za usuwanie drzew i krzewów w łącznej wysokości 1 288,2 tys. zł, w tym: w 2007 r. – 975,1 tys. zł, w 2009 r. – 311,6 tys. zł, w 2010 r. (I kw.) – 1,5 tys. zł.

NIK nie zgłasza uwag do prawidłowości naliczenia opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów. Należy natomiast zwrócić uwagę na znaczną różnicę między planowaną corocznie z tego tytułu wartością przychodu w kwocie 5 tys. zł, a rzeczywistymi przychodami, które w 2007 i 2009 roku stanowiły ponad 90% całego budżetu GFOŚiGW.

2. NIK ocenia negatywnie działania Urzędu podejmowane w zakresie wykorzystania środków pozyskanych w ramach GFOŚiGW w latach 2007-2009 oraz w ramach budżetu gminy (w okresie I kwartału 2010 r.).

Na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, w latach 2007 – 2009, Gmina – zgodnie z art. 406 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*², wydatkowała łącznie 561,2 tys. zł, w tym odpowiednio: w roku 2007 – 40,8 tys. zł (tj. 57,2 % zaplanowanych wydatków); w 2008 r.- kwotę 127,6 tys. zł (31,8%); w 2009 r.- 392,8 tys. zł (85,9 %).

Burmistrz w swoich wyjaśnieniach dotyczących niskiego wykorzystania środków funduszu³, wskazał na problemy w planowaniu przychodów i wydatków finansowanych z GFOŚiGW wynikających z nieprzewidywalnego i nieregularnego charakteru przychodów zwłaszcza w przypadku opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów.

Przeprowadzona w toku kontroli NIK analiza wykazała, że Urząd sporządzając plany wydatków GFOŚiGW nie uwzględniał środków, które wykazywane były w sprawozdaniach Rb-33, jako środki zgromadzone na koncie funduszu⁴ na początku okresu sprawozdawczego.

W kontrolowanym okresie, wykazany w sprawozdaniach Rb-33 stan środków obrotowych netto na początek oraz na koniec okresu sprawozdawczego kształtował się następująco⁵:

² Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

³ Pismo z dnia 23.09.2010 r. – odpowiedź na pytania kontrolera NIK z dnia 22.09.2010 r.

⁴ Stan środków obrotowych netto na koniec okresu sprawozdawczego – poz. P tabeli B. sprawozdania Rb-33 (rocznego) z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej.

⁵ Stan środków obrotowych netto – poz. W, symbol 070, tabela C sprawozdania Rb-33 wykazuje w kolumnie 13 i 14 odpowiednio: stan na początek okresu sprawozdawczego oraz stan na koniec okresu sprawozdawczego.

w 2007 r. –na początek 31,3 tys. zł a na koniec 1 009,0 tys. zł; w 2008 r. odpowiednio - 1 009,0 tys. zł/926,3 tys. zł; w 2009 r. – 926,3 tys. zł/898,1 tys. zł.

Przy uwzględnieniu ogólnego stanu środków zgromadzonych na koncie GFOŚiGW na początku roku sprawozdawczego, faktyczne wykonanie planu wydatków w kontrolowanym okresie przedstawiało się następująco: w 2007 r. – stan środków ogółem -71,3 tys. zł, faktyczne wykonanie⁶ (w stosunku do posiadanych środków i zaplanowanych przychodów- 57,2%); w 2008 r. odpowiednio – 1 040,9 tys. zł (12,2%); w 2009 r. – 991,3 tys. zł (39,6%).

3. W kontrolowanym okresie Urząd nie opracowywał planów przychodów i wydatków GFOŚiGW na dany rok budżetowy w układzie rzeczowym (zadaniowym). Plan przychodów i wydatków był corocznie sporządzany w formie załącznika do uchwały budżetowej, w podziale tylko na przychody (wpływy z opłat różnych) oraz wydatki bieżące i wydatki majątkowe.

Zdaniem NIK, biorąc pod uwagę wymóg dochowania należytej staranności w gospodarowaniu środkami przeznaczonymi na ochronę środowiska oraz ich optymalne planowanie i wykorzystanie, Urząd powinien rozważyć opracowywanie szczegółowych planów przychodów i wydatków. Plany te powinny uwzględniać ujęcie finansowe oraz rzeczowe, z podziałem na zadania do wykonania w danym roku budżetowym bądź w perspektywie długoterminowej.

4. W kontrolowanym okresie większości zamówień dokonywano w oparciu o art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁷. Na 53 zamówienia publiczne zrealizowane w latach 2007 - 2010 ze środków GFOŚiGW tylko w 5 przypadkach przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, w wyniku których podpisano 5 umów na usługi finansowane ze środków GFOŚiGW. Postępowania te przeprowadzono zgodnie z przepisami PZP oraz wewnętrznymi regulaminami Urzędu dotyczącymi zamówień publicznych.

NIK pozytywnie ocenia fakt wprowadzenie w Urzędzie regulaminu udzielania zamówień publicznych⁸ oraz obowiązku przeprowadzania konkursów dla zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 tys. euro⁹.

⁶ Wykonanie liczone w stosunku do zaplanowanych przychodów (wg planu po zmianach), powiększonych o środki zgromadzone na GFOŚiGW (wg stanu na początek okresu sprawozdawczego).

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm. – dalej PZP.

⁸ *Regulamin udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Łomiankach* stanowi Załącznik do Zarządzenia nr RAG.0152-2/2009 Burmistrza Łomianek z dnia 05 stycznia 2009 r.

⁹ Rozdział VI regulaminu jw. pn. *Zasady udzielania zamówień i konkursów o wartości szacunkowej nie przekraczającej wyrażonych w złotych równowartości kwoty 14 000 euro*.

5. Urząd prawidłowo przeprowadził rozliczenie i dokonanie operacji księgowych związanych z likwidacją GFOŚiGW. Zgodnie z art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw¹⁰ Rada Miejska uchwałą nr L/366/2010 z dnia 30 marca 2010 r. dokonała zmiany budżetu Gminy Łomianki na 2010 r., zwiększając dochody bieżące o kwotę 938 tys. zł z tytułu likwidacji GFOŚiGW. Jednocześnie w dziale 900 – gospodarka komunalna i ochrona środowiska zwiększono wydatki bieżące o kwotę 709 tys. zł i wydatki majątkowe o kwotę 20 tys. zł¹¹.

6. W wyniku kontroli stwierdzono uchybienia w ewidencji księgowej i windykacji należności oraz sprawozdawczości finansowej GFOŚiGW. W dniu 8 sierpnia 2007 r. błędnie dokonano wpłaty na konto GFOŚiGW w kwocie 205 zł tytułem opłaty za wydanie decyzji o warunkach środowiskowych oraz 17 zł za pełnomocnictwo¹². Urząd nie dokonał korekty i nie odprowadził mylnie wpłaconych kwot do budżetu gminy. Wydana w dniu 21 kwietnia 2010 r. Decyzja nr GKO.7635-255/09 wymierzająca karę za usunięcie drzew bez zezwolenia, uprawomocniła się w dniu 10 maja 2010 r. Do dnia rozpoczęcia kontroli NIK, tj. 02 września 2010 r. nie dokonano wpłaty do budżetu gminy kwoty 3 531,53 zł z tego tytułu, a Urząd nie podjął windykacji należności. W trakcie trwania kontroli, w dniu 3 września 2010 r. zostało wysłane upomnienie, a następnie w związku z brakiem wpłaty - w dniu 22 września 2010 r. został wystawiony tytuł wykonawczy.

Ponadto stwierdzono, że w przypadku sprawozdania OŚ-4g za 2007 r. pomimo korekty z dnia 16 lutego 2007 r. nadal istnieje błąd, bowiem zamiast w pozycji wpływy „opłaty i kary za usuwanie drzew i krzewów” kwotę 979 tys. zł wpisano w pozycji „inne”. W przypadku sprawozdania OŚ-4g za 2009 r. miało miejsce 4-dniowe opóźnienie w jego przekazaniu¹³.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Pełne wykorzystywanie środków finansowych przeznaczonych na ochronę środowiska pozyskiwanych przez Gminę.
2. Rozważenie opracowywania rocznych szczegółowych planów przychodów i wydatków środków przeznaczonych na ochronę środowiska.
3. Zwiększenie nadzoru na prawidłowością i terminowością sporządzania sprawozdań.

¹⁰ Dz. U. Nr 215, poz. 1664

¹¹ Środki przeznaczone zostały na cele określone w art. 400a ust.1 pkt 9 ustawy Prawo ochrony środowiska, wymienione w *Uzasadnieniu do Uchwały Nr L/366/2010 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 30 marca 2010 r.*

¹² Wymienione opłaty nie figurują w katalogu zamkniętym przychodów GFOŚiGW – art. 404 ustawy Prawo ochrony Środowiska

¹³ Termin przekazania sprawozdania Oś-4g – do 21 lutego następnego roku. (Pouczenie na formularzu Oś-4g).

4. Zwiększenie nadzoru nad ewidencją środków pozyskiwanych w ramach korzystania ze środowiska.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Rozdzielnik:

1. adresat,
2. a/a.